

Mobning og selvskade blandt unge

Af akademisk medarbejder, cand.scient.san.publ. Sarah Grube Jensen

Mobning blandt unge er et meget udbredt fænomen, som ofte bliver diskuteret i medierne, da konsekvenserne er alvorlige. Igennem de seneste par år er "digital mobning" især blevet fremhævet, da det stadig er et relativt nyt fænomen, som er sværere at kontrollere og samtidig kan ramme de unge meget hårdt.

Center for Selvmordsforskning samler hvert år data ind fra landets skoler for at følge udviklingen af unges trivsel samt for at indhente viden om, hvad der ligger til grund for en selvskadende adfærd og ikke mindst, hvordan dette kan forebygges. I 2016 omhandlede spørgeskemaundersøgelsen bl.a. de unges oplevelser med mobning.

I første halvår af 2016 deltog 33 skoler i spørgeskemaundersøgelsen, hvilket resulterede i 3.193 gennemførte besvarelser fra unge i alderen 13-19 år.

1 ud af 3 oplever mobning

Ud af de adspurgte elever svarede 68%, at de ikke har oplevet mobning. De resterende 32% (1020 personer) har i langt de fleste tilfælde oplevet mobning i skolen (Tabel 1). Samtidig har mere end hver fjerde mobbede elev prøvet at blive mobbet via de sociale medier på

internettet. Kun ganske få har oplevet mobning derhjemme eller andre steder, f.eks. på offentlige områder.

Tabel 1: Hvor oplever de unge at blive mobbet?

Sted	Procent	Antal
I skolen	89 %	906
På nettet	26 %	266
På mobilen (sms/opkald)	17 %	173
Til fritidsaktiviteter	12 %	127
Hjemme	5 %	49
Andre steder	4 %	39

Antallet overstiger 100%, da de unge kan have oplevet flere typer mobning.

Mobning i hjemmet giver størst risiko for selvskade

I undersøgelsen har i alt 16,5% af de unge skadet sig selv én eller flere gange, mens dette tal stiger til 29%, hvis man udelukkende ser på den gruppe af unge, som har angivet, at de er blevet mobbet.

Der er ingen tvivl om, at mobning er en risikofaktor, og i den videre analyse er det derfor blevet undersøgt, hvorvidt de forskellige steder mobning opleves ser ud til at øge risikoen for selvskade.

Tabel 2: Mobning og selvskade

Sted	Selvskade (OR)	Konfidensinterval
I skolen	1,3	[0,8 - 2,0]
På nettet	1,6**	[1,2 - 2,3]
På mobilen (sms/opkald)	2,0***	[1,4 - 2,9]
Til fritidsaktiviteter	1,2	[0,8 - 1,9]
Hjemme	3,5***	[1,8 - 6,7]
Andre steder	1,8	[0,8 - 3,8]

Multipel regressionsmodel, justeret for køn og alder

* $p < 0,05$ ** $p < 0,005$ *** $p < 0,0005$.

Referencegruppen er ikke angivet i tabellen, men består af de personer, der ikke har oplevet mobning det pågældende sted.

Som angivet i Tabel 2 viser analysen, at de unge, som har oplevet mobning derhjemme, er den gruppe, der har størst risiko for at skade sig selv. Der er således 3,5 gange større risiko for selvskade, hvis man har oplevet mobning derhjemme i forhold til, hvis man ikke har oplevet mobning derhjemme (OR=3,5 $p < 0,0005$).

Mobning på mobilen eller på internettet øger også risikoen for selvskade, mens mobning i skolen, til fritidsaktiviteter eller andre steder ikke viser en signifikant ændret risiko for selvskade i forhold til, hvis man ikke har oplevet mobning disse steder.

Som forventet har det en beskyttende effekt, hvis man ikke har oplevet mobning. Analysen viser, at der er 40 % færre unge, der skader sig selv, hvis de ikke

har oplevet mobning i forhold til hvis de har oplevet mobning (OR=0,6 $p < 0,05$).

Konklusion

Selvom mobning på nettet ofte bringes op i medierne, er det vigtigt at understrege, at også mobning eller chikane over mobiltelefoner samt især mobning i hjemmet kan være endnu mere skadende. Dette kan formentlig skyldes, at disse metoder kan virke meget mere personlige, og at det kommer fra folk man kender rigtig godt, og som man burde kunne have tillid til.

I den endelige rapport vil det yderligere blive undersøgt, hvorvidt de unge selv har mobbet andre, bevæggrundene herfor, samt om de i så fald er bevidste om konsekvenserne ved mobning.

Yderligere information:

Ved yderligere information kan der rettes henvendelse til:
Akademisk medarbejder,
Sarah Grube Jensen,
tlf. 63 11 21 84,
e-mail: sgj@cfsmail.dk

Der kan endvidere findes oplysninger om projekter på Centrets hjemmeside: www.selvmordsforskning.dk